

EUROOPA KOHTU OTSUS

16. detsember 1992*

[...]

Kohtuasjas C-237/91,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Hessische Verwaltungsgerichtshof'i (Saksamaa Liitvabariik) esitatud taotlus, millega soovitakse nimetatud kohtus pooleli olevas menetluses järgmiste poolte vahel:

Kazim Kus

ja

Landeshauptstadt Wiesbaden,

eelotsust Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel sõlmitud assotsiatsioonilepinguga asutatud assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta, artikli 6 tõlgendamise küsimuses,

EUROOPA KOHUS

koosseisus: koja esimees presidendi ülesannetes G. C. Rodríguez Iglesias, kodade esimehed M. Zuleeg ja J. L. Murray, kohtunikud G. F. Mancini, R. Joliet, F. A. Schockweiler, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse ja P. J. G. Kapteyn,

kohtujurist: M. Darmon,

kohtusekretär: ametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Kazim Kus, esindaja: Wiesbadeni advokatuuri advokaat Rechtsanwalt Reinhold Wendl,
- Saksamaa valitsus, esindajad: liidu majandusministeeriumi *Ministerialrat* Ernst Röder ja liidu majandusministeeriumi *Regierungsdirektor* Joachim Karl,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: komisjoni õigusnõunik Jörn Pipkorn ja õigustalituse ametnik Pieter Jan Kuyper,

kuulanud ära kohtuistungis ettekande,

---

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kuulanud 15. septembri 1992. aasta istungil ära Kus'i, keda esindasid Bremeni Ülikooli professor Hagen Lichtenberg ja Reinhold Wendl, Saksamaa valitsuse, Madalmaade valitsuse, keda esindas välisministeeriumi abiõigusnõunik J. W. de Zwaan, Ühendkuningriigi valitsuse, keda esindasid Treasury Solicitor's Department'i ametnik Sue Cochrane ja Richard Plender, QC, ning komisjoni suulised märkused,

kuulanud 10. novembri 1992. aasta istungil ära kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

otsuse

1. 12. augusti 1991. aasta otsusega, mis saabus Euroopa Kohtusse 18. septembril 1991, esitas Hessische Verwaltungsgerichtshof EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel kolm eelotsuseküsimust Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel sõlmitud assotsiatsioonilepinguga asutatud assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta (edaspidi „otsus nr 1/180“), artikli 6 tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused tekkisid Türgi kodaniku Kazim Kus'i ja Landeshauptstadt Wiesbaden'i, mida esindas Wiesbadeni linnapea, vahelises kohtuvaidluses, mis puudutas Kus'ile Saksamaa elamisloa pikendamast keeldumist.

3. Eelotsusetaotlusest ilmneb, et Kus saabus Saksamaa Liitvabariigi territooriumile 24. augustil 1980. aastal selleks, et abielluda 16. aprillil 1981. aastal Saksamaa kodanikuga. Samuti ilmneb eelotsusetaotlusest, et alates 1. aprillist 1982 on Kus kehtiva tööloa alusel katkestusteta töötanud. Olles esmalt töötanud umbes 7 aastat ühes ettevõttes, on ta hiljem tööandjat vahetanud kahel korral.

4. 6. augusti 1984. aasta otsusega keeldus Landeshauptstadt Wiesbaden'i linnapea pikendamast Kus'ile kui Saksa kodaniku abikaasale 27. aprillil 1981 antud elamisluba, mis lõppes 17. augustil 1983, põhjendades seda Kus'i Saksamaale elamaasumise algse põhjuse ära langemisega, sest härra ja proua Kus'i abielu lahutati 18. oktoobri 1983. aasta kohtuotsusega, mis jõustus 26. aprillil 1984 aastal.

5. Kuna linnapea 6. augusti 1984. aasta otsusele esitatud vaie jäi rahuldamata, esitas Kus hagi Verwaltungsgericht Wiesbaden'ile. 23. mai 1985. aasta määrusega peatas kohus ajutiselt ja tagasiulatuvalt vaidlustatud otsuse täitmise ning 30. oktoobri 1987. aasta otsusega tühistas vaidlustatud otsuse ja kohustas kostjat Kus'i elamisluba pikendada.

6. Kostja esitas apellatsioonkaebuse Hessische Verwaltungsgerichtshof'ile, mis leidis, et Saksa õiguse kohaselt ei ole alust, Kus'ile elamisloa andmiseks, kuid kaalus, kas Kus'ile kasulikumat lahendust ei saaks tuletada, kui kohaldada otsuse nr 1/80 artiklit 6, milles sätestatakse:

“ 1. Arvestades artiklist 7, mis käsitleb perekonnaliikmete vaba juurdepääsu tööle, tulenevaid erisusi, on liikmesriigi tööturul seaduslikult töötaval Türgi päritolu töötajal:

– õigus pärast ühte aastast seaduslikku töötamist selles liikmesriigis uuendada tööloa sama

tööandja juures töötamiseks, kui tööandjal on talle tööd pakkuda;

– õigus pärast kolme aastast seaduslikku töötamist selles liikmesriigis ning arvestades ühenduse liikmesriikide töötajate eesõigusi, võtta vastu samal kutsealal sama või mõne teise tööandja mõni teine tavapärasel tingimustel tehtud tööpakkumine, mis on registreeritud selle liikmesriigi tööhõivetalitustes;

– õigus pärast nelja aastast seaduslikku töötamist selles liikmesriigis omandada vaba juurdepääs kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul.

[...]

3. Lõigete 1 ja 2 üksikasjalikud rakenduseeskirjad sätestatakse siseriiklikku õigusega.”

7. Hessische Verwaltungsgerichtshof otsustas menetluse peatada, kuni Euroopa Kohus on teinud otsuse järgmiste eelotsuseküsimuste kohta:

“1. Kas Türgi päritolu töötaja vastab EMÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta, artikli 6 lõike 1 kolmandas taandes sätestatud tingimustele, kui siseriikliku õiguse kohaselt on tal õigus viibida riigis elamisloa menetluse ajal, kui ta on elamisloa ja vastava tööloa alusel töötanud üle nelja aasta?

2. Kas eelpool nimetatud otsuse artikli 6 lõike 1 esimeses taandes sätestatu on kohaldatav Türgi kodaniku suhtes, kes saabus Saksamaa Liitvabariiki selleks, et abielluda Saksa kodanikuga ja kelle abielu kolme aasta möödudes lahutati ning kes taotleb pärast abielulahutust elamisluba töötamiseks, kusjuures selle taotluse rahuldamata jätmise ajaks on ta juba kaks ja pool aastat töötanud ühe tööandja juures ja kehtiva tööloa alusel?

3. Kas Türgi päritolu töötajal on esimeses ja teises küsimuses kirjeldatud olukorras õigus nõuda vahetult eelnimetatud otsuse artikli 6 lõike 1 esimese või kolmanda taande alusel, lisaks tööloa pikendamisele ka elamisloa pikendamist, või kuuluvad ka normid, mis reguleerivad EMÜ-Türgi assotsiatsiooninõukogu tööõigusega seotud otsuste mõju elamislubadele, samuti nende rakendussätete hulka, mida otsuse 1/80 artikli 6 lõike 3 kohaselt võtab liikmesriik vastu omal vastutusel ja ühenduse õigusest sõltumatult?”

8. Kohtuasja faktilised asjaolud, menetluskäik ja poolte argumendid on üksikasjalikult esitatud kohtuistungis ettekandes. Järgnevalt kajastatakse neid ainult määral, mis on vajalik kohtuotsuse põhjenduste seisukohast.

9. Kuna Saksamaa valitsus on konkreetselt palunud kohtul uuesti kaaluda, kas tal on asutamislepingu artikli 177 alusel pädevus teha eelotsuseid assotsiatsioonilepinguga selle lepingu rakendamise tagamiseks asutatud institutsiooni poolt tehtud otsuste tõlgendamise kohta, siis juhib Euroopa Kohus tähelepanu, et antud kohtuasjas esitatud märkustest ei ilmnenu ühtegi asjaolu, mille tõttu peaks Euroopa Kohus muutma juba 20. septembril 1990. aastal kohtuasjas C-192/89: *Sevince v. Staatssecretaris van Justitie* (1990) EKL I-3461 tehtud otsuses väljendatud seisukohta.

10. Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et kõik kolm küsimust on seotud Türgi päritolu

töötajaga, kellel on juba luba elada liikmesriigi territooriumil.

Esimene küsimus

11. Esimese küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kolmandat taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi päritolu töötaja vastab selles sättes kehtestatud neljaaastase seadusliku töötamise nõudele, kui ta on kõnealust tööd teinud ajal, mil tal oli riiklike õigusaktide kohaselt õigus vastuvõtvast riigis elada elamisloa menetluse ajal.

12. Selles osas tuleb meenutada, et eelviidatud *Sevince* kohtuotsusest tulenevalt eeldab seaduslik töötamine otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kolmanda taande mõistes stabiilset ja kindlat töötamist tööturul (kohtuotsus *Sevince*, 30. punkt) ning et Türgi päritolu töötaja ei ole sellises olukorras ajal, mil elamisloa pikendamise keeldumise otsuse peale esitatud hagi tõttu on selle otsuse täitmine peatatud ning mil talle seetõttu tekkis siseriiklike õigusnormide alusel õigus elada ja töötada kõnealuses liikmesriigis kuni kohtumenetluse lõpuni (31. punkt).

13. Niisamuti on see põhikohtuasjas kirjeldatud olukorras, kus otsuse täitmise peatamine ei olnud hagi esitamise seadusest tulenevaks tagajärjeks, vaid kus otsuse täitmise peatab tagasiulatuvalt kohus. Nagu kohtujurist oma arvamuse 30. punktis märgib, peatatakse täitmine mõlemal juhul ainult kohtumenetluse ajaks ning sellega antakse hagejale ajutine elamis- ja töөлuba, kuni tema elamisloa suhtes lõpliku otsuse tegemiseni.

14. Seda järeldust ei muuda ka asjaolu, nagu see põhikohtuasjas on, et esimese astme kohus on asjassepuutuva isiku elamisloa suhtes teinud otsuse, millega kinnitas tema õigust elamisloa pikendamisele, ent mida võidakse apellatsiooni korras vaidlustamise tõttu muuta ja seega ei lahendata selle otsusega isiku elamisloa küsimust lõplikult.

15. *Sevince* kohtuotsuse 31. punktis keeldus Euroopa Kohus ajavahemikku, mil asjassepuutuva isiku poolt hagi esitamise tõttu on talle elamisloa andmisest keeldumise otsuse täitmine peatatud, seadusliku töötamise perioodiks lugemast selleks, et vältida võimalust, et Türgi päritolu töötaja saaks tekitada olukorra, kus ta sellele tingimusele vastab ja saaks ajal, mil tal on üksnes ajutine elamisluba, mille edasine kehtivus sõltub kohtuotsusest, elamisloa, mis tuleneb otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kolmandas taandes sätestatud õigusest vabale juurdepääsule kõigile palgalistele töökohtadele.

16. See põhjendus kehtib seni, kuni pole lõplikult tuvastatud, et isikul oli kõnealusel perioodil seaduslik õigus riigis elada, kuna vastasel juhul muutuks sisutuks kohtuotsus, millega talle elamisloa andmisest keeldutakse ja asjassepuutuval isikul oleks seega võimalik saada artikli 6 lõike 1 kolmandast taandest sätestatud õigus ajal, kui ta ei vastanud selle sätte tingimustele.

17. Asjakohane ei ole Kus'i väide, et Türgi kodaniku riigis elamise õigust kinnitava esimese astme kohtu otsuse arvestamata jätmise tähendaks seda, et isegi ebaseaduslik elamisloa pikendamise keeldumise otsus võtaks asjassepuutuvalt isikult otsuse 1/80 artikli 6 lõikest 1 tulenevalt õigused; sest kui sellele isikule elamisluba lõpuks antakse, siis tuleb tagasiulatuvalt lugeda, et isikul oli kogu kõnealusel perioodil jooksul olnud elamisluba, mis polnud ajutine, ja seega on isik järelikult töötanud tööturul stabiilselt.

18. Niisiis tuleb siseriikliku kohtu esimesele küsimusele vastata, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kolmandat taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi päritolu töötaja ei vasta selles sättes nimetatud tingimusele, mille kohaselt peab ta vähemalt neli aastat olema seaduslikult töötanud

selles liikmesriigis, kui ta on kõnealust tööd teinud ajal, mil tal oli riiklike õigusaktide kohaselt õigus vastuvõtvast riigis elada elamisloa menetluse ajal ning seda isegi siis, kui esimese astme kohus on kinnitanud riigis elamise õigust otsusega, mis on apellatsioonimenetluses vaidlustatud.

Teine küsimus

19. Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimesest taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi kodanikul, kes sai liikmesriigi elamisloa selle liikmesriigi kodanikuga abiellumiseks ja on üle ühe aasta töötanud sama tööandja juures seadusliku tööloa alusel, on õigus taotleda oma tööloa pikendamist selle sätte alusel ka juhul kui tema elamisloa pikendamise kohta otsuse tegemise hetkeks on tema abielu lahutatud.

20. Selle kohta tuleb kõigepealt märkida, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõige 1 piirdub Türgi päritolu töötaja tööhõive olukorra reguleerimisega ega viita riigis elamise õigusele (vt kohtuasjas *Sevince* tehtud otsuse 28. punkt).

21. Tuleb siiski märkida, et artikli 6 lõike 1 sõnastusest lähtudes kehtib see säte Türgi päritolu töötajate suhtes, kes töötavad liikmesriigi tööturul seaduslikult ning esimese taande kohaselt peab Türgi päritolu töötaja olema seaduslikult töötanud ainult üle ühe aasta sama tööandja juures, et tal oleks õigus oma tööloa pikendamisele. Seega ei sõltu kõnealuse õiguse saamine selle sätte kohaselt muudest tingimustest, iseäranis mitte riiki saabumise õiguse ja elamisloa saamise tingimistest.

22. Seda arvestades tuleb asuda seisukohale, et ehkki artikli 6 lõike 1 tähenduses eeldab seaduslik töötamine stabiilset ja kindlat töötamist liikmesriigi tööturul ja sellest tulenevalt vaidlustamata õigust riigis elada ning vajadusel seadusliku elamisloa olemasolu, ei ole oluline millistel põhjustel riigis elamise õigust tunnustati või elamisluba anti.

23. Järelikult, kui Türgi päritolu töötaja on töötanud üle ühe aasta seadusliku tööloa alusel, siis tuleb asuda seisukohale, et ta vastab otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimeses taandes sätestatud tingimusele isegi siis, kui esialgne elamisluba anti talle mõnel muul põhjusel kui töötamiseks.

24. Kohtuistungil väitis Ühendkuningriigi valitsus, et sellise käsitluse tagajärjeks võib olla Türgi kodanike erinev kohtlemine sõltuvalt sellest, kas viibimiskoha liikmesriigi õigus lubab neil töötada juhul, kui nende liikmesriiki elama asumise esialgne põhjus ei olnud seotud tööhõivega.

25. Tuleb siiski märkida, et selline olukord tuleneks lihtsalt asjaolust, et otsus nr 1/80 ei sekku liikmesriikide pädevusse reguleerida Türgi kodanike sisenemist nende territooriumile ega ka nende esimese kutsealase tegevuse tingimusi, vaid lihtsalt reguleerib, eriti artiklis 6, liikmesriigi tööturule juba õiguspäraselt sisenenud Türgi päritolu töötajate olukorda. Niisiis ei saa sellega õigustada liikmesriigi õiguse alusel tööloa ja, kui seda nõutakse, ka elamisloa saanud Türgi päritolu töötaja ilma jätmist otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikega 1 antud õigustest.

26. Niisiis tuleb siseriikliku kohtu teisele küsimusele vastata, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimesest taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi kodanikul, kes on saanud liikmesriigi elamisloa selle liikmesriigi kodanikuga abiellumiseks ja on üle ühe aasta töötanud sama tööandja juures seaduslikku tööloa alusel, on õigus tööloa pikendamisele selle sätte alusel isegi juhul kui tema elamisloa pikendamise kohta otsuse tegemise hetkeks on abielu lahutatud.

Kolmas küsimus

27. Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotlused esitanud kohus teada, kas Türgi päritolu töötaja, kes vastab otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimese või kolmanda taande tingimustele, võib vahetult neile sätetele tuginedes nõuda lisaks tööloa pikendamisele ka elamisloa pikendamist.

28. Selle küsimusega seoses tuleb kõigepealt märkida, et *Sevince* kohtuasjas tehtud otsuses leidis Euroopa Kohus, et otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikel 1 on Euroopa Ühenduse liikmesriikides vahetu õigusmõju (resolutiivosa 2. punkt).

29. Samas kohtuasjas leidis Euroopa Kohus otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 kolmanda taande kohta, et ehkki selles sättes reguleeritakse Türgi päritolu töötaja olukorda ainult töötamise ja mitte riigis elamise õiguse seoses, siis need kaks töötaja isiklikku olukorda puudutavat aspekti on omavahel tihedalt seotud ja seega, andes pärast teatud aja jooksul liikmesriigis seaduslikult töötamist töötajale õiguse juurdepääsuks kõigile palgalistele töökohtadele omal valikul, tuleneb sellest kõnealuselt sättest vältimatult, et vähemalt sellel perioodil on asjaomasel isikul vastav õigus riigis elada, sest vastasel korral kaotaks selle sättega Türgi päritolu töötajatele antud õigus oma mõju (*Sevince* kohtuotsus, 29. punkt).

30. See kehtib ka otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimese taande suhtes, sest ilma õiguseta riigis elada kaotaks oma mõju ka Türgi päritolu töötajatele antud õigus pärast üheaastast seaduslikku töötamist sama tööandja juures tööloa pikendamiseks.

31. Seda järeldust ei muuda ka asjaolu, et otsuse 1/80 artikli 6 lõike 3 kohaselt sätestatakse lõike 1 üksikasjalikud rakenduseeskirjad siseriiklikku õigusega. Nagu Euroopa Kohus juba juba *Sevince* asjas tehtud otsuses leidis (22. punkt), täpsustatakse otsuse nr 1/80 artikli 6 lõikes 3 lihtsalt liikmesriikide kohustust võtta selle sätte rakendamiseks vajalikud haldusmeetmed, ilma et annaks neile pädevust sellest sättest Türgi päritolu töötajatele tuleneva konkreetse ja tingimusteta õiguse andmisele tingimusi või piiranguid seada.

32. Euroopa Kohtule esitatud märkustes vaidles Saksamaa valitsus kindlalt vastu seisukohale, et tööturule pääsemise õiguse ja riigis elamise õiguse vahel on tingimata seos, leides isegi seoses ühendusesisese töötajate liikumisvabadusega võib esineda olukordi, kus need kaks aspekti tingimata kokku ei lange. Näiteks viitas Saksamaa valitsus nõukogu 25. veebruari 1964. aasta direktiivile 64/221/EMÜ välisriigi kodanike liikumise ja elukohaga seonduvate avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete kooskõlastamise kohta (EÜT 1964, 56, lk 850), mille artikli 3 lõike 2 ja artikli 4 lõike 1 kohaselt on lubatud teatud kuritegude või haiguste tõttu elamisloa andmisest keelduda või see tühistada, ja teiseks, 26. veebruari 1991. aasta otsusele kohtuasjas C-292/89:*Antonissen* (EKL 1991 lk I-745), mille kohaselt võib ajaliselt piirata edutult tööd otsinud ühenduse kodaniku elamisloa, ilma et see piiraks kodaniku piiranguteta õigust pääseda tööturule.

33. Kumbki näide pole asjakohane. Nendega ei kinnitata sugugi väidet, et isik võib kasutada oma õigust pääseda tööturule ilma õiguseta riigis elada, vaid just rõhutavad seda, et riigis elamise õigus on tööturule pääsemiseks ja töö tegemiseks vältimatu.

34. Esiteks, takistamiseks igasugust sellise põhiõiguse, nagu töötajate vaba liikumine, ebaproportsionaalset piiramist, sätestatakse direktiivi 64/221 artikli 3 lõikes 2, et varasemate süüdimõistvate kohtuotsustega ei saa iseenesest põhjendada avaliku korra, julgeoleku või tervishoiu seisukohalt õigustatud erimeetmete võtmist, ning artikli 4 lõikes 1 sätestatakse, et üksnes direktiivi lisas ammendavalt loetletud haigused õigustavad riigi territooriumile

sisenemise keelamist või esmase elamisloa väljastamisest keeldumist. Tuleb ka märkida, et nagu asutamislepingu artikli 48 lõikes 3 ja direktiivis 64/221, on ka otsuse nr 1/80 artikli 14 lõikes 1 sätestatud, et selle otsusega antud õigusi võib põhjendatult piirata avaliku korra, julgeoleku või tervishoiuga seotud põhjustel.

35. Teiseks tunnistas kohus eelpool viidatud kohtuasjas *Antonissen* tehtud otsuses, et asutamislepingu töötajate liikumisvabadusega seotud sätete alusel on ühenduse kodanikel õigus ühenduse liikmesriikide territooriumil elada pakutavatele töökohtadele asumiseks kui ka selleks, et ise tööd otsida.

36. Järelikult tuleb siseriikliku kohtu kolmandale küsimusele vastata, et Türgi päritolu töötaja, kes vastab otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimese või kolmanda taande tingimustele, võib vahetult neile sätetele tuginedes nõuda mitte üksnes oma tööloa, vaid ka elamisloa pikendamist.

Kohtukulud

37. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Saksamaa valitsuse, Madalmaade valitsuse, Ühendkuningriigi valitsuse ja Euroopa Ühenduse Komisjoni kohtukulusid ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes,

EUROOPA KOHUS

vastuseks Hessische Verwaltungsgerichtshofi 12. augusti 1991. aasta otsusega esitatud küsimustele, otsustab:

1. Euroopa Majandusühenduse ja Türgi vahel sõlmitud assotsiatsioonilepinguga asutatud assotsiatsiooninõukogu 19. septembri 1980. aasta otsuse nr 1/80 assotsiatsiooni arengu kohta, artikli 6 lõike 1 kolmandat taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi päritolu töötaja ei vasta selles sättes nimetatud tingimusele, mille kohaselt peab ta vähemalt neli aastat olema seaduslikult töötanud selles liikmesriigis, kui ta on kõnealust tööd teinud ajal, mil tal oli riiklike õigusaktide kohaselt õigus vastuvõtvast riigis elada elamisloa menetluse ajal ning seda isegi siis, kui esimese astme kohus on kinnitanud riigis elamise õigust otsusega, mis on apellatsioonimenetluses vaidlustatud.

2. Otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimesest taanet tuleb tõlgendada nii, et Türgi kodanikul, kes on saanud liikmesriigi elamisloa selle liikmesriigi kodanikuga abiellumiseks ja on üle ühe aasta töötanud sama tööandja juures seaduslikku tööloa alusel, on õigus tööloa pikendamisele selle sätte alusel isegi juhul kui tema elamisloa pikendamise kohta otsuse tegemise hetkeks on abielu lahutatud.

3. Türgi päritolu töötaja, kes vastab otsuse nr 1/80 artikli 6 lõike 1 esimese või kolmanda taande tingimustele, võib vahetult neile sätetele tuginedes nõuda mitte

üksnes oma tööoa, vaid ka elamislua pikendamist.

Rodriguez Iglesias

Zuleeg

Murray

Mancini

Joliet Schockweiler

Moitinho de Almeida

Grevisse

Kapteyn

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 16. detsembril 1992 Luxembourgis.

Kohtusekretär

J.-G. Giraud

Koja esimees presidendi ülesannetes

G. C. Rodriguez Iglesias